

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmışınca İnikat

25 . IV . 1960 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	245:246	tirilmesine dair kanun lâyihasını görüş-	
2. — Havale edilen evrak	246	mek üzere Muvakkat Encümen teşkiline	
3. — Yoklama	247	dair tezkeresi (1/520, 3/611)	247:248
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umu-		5. — Müzakere edilen maddeler	249
miyeye mâruzatı	247	1. — Türkiye Cumhuriyeti Turizm	
1. — Vazife ile yurt dışında bulunan		Bankası kanunu lâyihası ve Muvakkat	
Millî Müdafaa Vekili Eten Menderes'in		Encümen mazbatası (1/493)	249:254
avdetine kadar kendisine, Maliye Vekili		6. — Sualler ve cevaplar	255
Hasan Polatkan'ın vekillik edeceğine dair		A — Tahrirî sualler ve cevapları	255
Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/609)	247	1. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'	
2. — Vazife ile yurt dışına giden Ha-		ri, 27 Ocak 1958 tarihinde Amerikan Se-	
riciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avde-		ferethanesi ile Amerikan Kütüphanesi bi-	
tine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Na-		nasının yakınlarında vukubulan infilâk	
namık Gedik'in vekillik edeceğine dair Ri-		hâdiselerinin tahkik ve takibi işinden ne	
yaseti Cumhur tezkeresi (3/610)	247	netice alındığına dair sualine Dahiliye	
3. — Çorum Mebusu Hüseyin Ortak-		Vekili Namık Gedik'in, tahrirî cevabı	255
çoğlu ve 3 arkadaşının, Türkiye Büyük		2 — Niğde Mebusu Asım Eren'in,	
Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinde ya-		Niğde'nin Bor kazasında Hazineye ait	
zalı Tahkikat encümenlerinin vazife ve		arazinin bâzı şahıslar tarafından kullanı-	
salâhiyetleri hakkındaki kanun teklifini		dığının doğru olup olmadığına dair Baş-	
görüşmek üzere Muvakkat Encümen teş-		vekilden olan sualine Devlet Vekili İzzet	
kiline dair tavriri (2/444, 4/204)	247	Akçal'ın tahrirî cevabı (7/982)	255:256
4. — Gümrük Encümeni Riyasetinin,		3. — Ankara Mebusu Bülent Ecevit'in,	
5383 sayılı Gümrük Kanununun 6290 sa-		bâzı yayın yasaklarının kanuni usullere	
yırlı Kanunla muaddel 16 ncı maddesinin		uyulmaksızın muvazaalı olarak hazırlan-	
ve Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin deği-			

diği hakkındaki söylentiler üzerine tahki-
kat açılmasının düşünülüp düşünülmedi-
ğine dair Başvekilden olan sualine Devlet
Vekili İzzet Akçal'ın tahriri cevabı
(7/827) 257:258

4. — Maraş Mebusu Emin Soysal'ın,
Amerika'dan başka bâzı yabancı memle-
ketlerden her nevî kitap, dergi ve gazete
getirilmesinin yasak edildiğinin doğru
olup olmadığına dair Başvekilden olan su-
aline Devlet Vekili İzzet Akçal'ın tahriri
cevabı (7/978) 258:259

5. — Hatay Mebusu İhsan Ada'nın,
Lâstik ve kauçuk fabrikalarının sezon
tatillerinin kaldırılması hakkında ne dü-
şünüldüğüne dair sualine Çalışma Vekili
Halûk Şaman'ın tahriri cevabı (7/983) 260

6. — Ankara Mebusu Hıfzı Oğuz Be-
kata'nın, Ankara, İstanbul ve İzmir'de

mevut gecekondulara dair sualine İmar
ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erk-
men'in tahriri cevabı (7/850) 260:261

7. — Van Mebusu Sait Erdinç'in, Ereis
kazası içme suyu tesisinin ihale bedeline
dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Ve-
kili Hayrettin Erkmen'in tahriri cevabı
(7/953) 261:262

8. — Tokad Mebusu Faruk Ayanoğlu'
nun, Tokad ve kazalarının köy yollarına
dair sualine Nafia Vekili Tevfik İleri'nin
tahriri Cevabı (7/701) 262:266

9. — Kars Mebusu Kemal Güven'in,
İğdır, Kağızman ve Tuzluca kazalarına
bağlı köylerin yollarına dair sualine Nafia
Vekili Tevfik İleri'nin tahriri cevabı
(7/905) 266:267

7. — Arizalar ve telgraflar 267

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Sabık zabıt hakkında ve gündem dışı cereyan eden müzakereler esnasında; Burdur Mebusu Fethi Çelikkbaş'a 12 ve

Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaş'ına 6 İnikat için muvakkaten Meclisten çıkarma cezalarının verilmesi, kabul edildi.

Tokad Mebusu Faruk Ayanoglu'na takbih cezasının verilmesi kabul olundu.

Subay okulları açılması hakkındaki kanun lâyihası Başvekâletin,

Eskişehir Mebusu Halil Akkurt'un, İmalât ve istihsalde standardizasyon ve kalite kontrolü

hakkındaki kanun teklifi de teklif sahibinin talepleri üzerine geriverildi.

Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası kanununu lâyihasının maddeleri üzerinde görüşüldü.

25 . IV . 1960 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili

Kâtip

İzmir Mebusu

Antalya Mebusu

İlhan Sipahioğlu

Attılâ Konuk

Kâtip

Kırklareli Mebusu

Mehmet Ali Ceylân

SUALLER

Tahrirî sualler

1. — Erzincan Mebusu Rauf Bayındır'ın, çiftçi kredi ihtiyaçlarının ne zaman karşılanacağına dair tahrirî sual taktirî Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. (7/1052)

2. — Erzincan Mebusu Rauf Bayındır'ın, Bankalar ve İktisadi Devlet Teşekkülleriyle kısmen veya tamamen Devlet sermayesiyle işliyen müesseselerin idare meclisi âzalıklarına tâyin edilenler hakkındaki tahrirî sual taktirî Başvekâlete gönderilmiştir. (7/1053)

3. — Ankara Mebusu İsmail İnan'ın, 1954 yılından beri açılan iş dâvalarına dair tahrirî sual taktirî Adliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/1054)

4. — Sivas Mebusu Ahmet Yılmaz'ın, köylü ve çiftçilere köşüm hayvanları ile traktörlerin ve çift aletlerinin ucuz fiyatla temini hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual taktirî Ziraat Vekâletine gönderilmiştir. (7/1055)

5. — Ankara Mebusu İsmail İnan'ın, işçi ücretlerine umumi bir zam yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair tahrirî sual taktirî Çalışma Vekâletine gönderilmiştir. (7/1056)

6. — Ankara Mebusu İsmail İnan'ın, Orta - Doğu Üniversitesi binası inşaatına dair tahrirî sual taktirî Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (7/1057)

7. — Ankara Mebusu Recep Dengin'in, PTT Umum Müdürlüğüne veya telefon müdürlüklerince ithal edilen veya satın alınan ses kayıt cihazlarına dair tahrirî sual taktirî Münakalat Vekâletine gönderilmiştir. (7/1058)

8. — Ankara Mebusu Recep Dengin'in, PTT Umum Müdürlüğüne ve Telefon Müdürlüğündeki dahilî telefon hatlarına ses kayıt cihazları bağlanmak şuretiyle telefon konuşmalarının tesbit edilip edilmediğine dair tahrirî sual taktirî Başvekâlete gönderilmiştir. (7/1059)

9. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat - Gercüş - Hasankeyf - Batman yolunun ikmali hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual taktirî Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/1060)

10. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin vilâyetindeki bâzı yolların inşası hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual taktirî Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/1061)

11. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, kaza haline getirilecek olan Elmadağ, Delice ve Sulakyurt nahiyelerinde 1960 senesinde hükümet konağı inşasının düşünülüp düşünülmediğine dair tahrirî sual taktirî Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/1062)

12. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, kaza haline getirilecek olan Elmadağ, Delice ve Sulakyurt nahiyelerinde Ziraat Bankası şubesi açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual taktirî Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. (7/1063)

13. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, Hacca gitmek isteyenlere döviz verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual taktirî Başvekâlete gönderilmiştir. (7/1064)

14. — Maraş Mebusu Halil Gürün'ün, Ege bölgesindeki tütün fiyatına dair tahriri sual takriri Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine gönderilmiştir. (7/1065)

15. — Maraş Mebusu Nusret Durakbaşı'nın, Maraş'ın kurtuluş yıldönümü münasebetiyle halktan toplanan paralara dair tahriri sual takriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/1066)

2. — HAVALA EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — Gümrük Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanunu ile ek ve tadillerinin kaldırılmasına dair 6290 sayılı Kanunun muvakkat maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun lâyihası (1/552) (Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

2. — Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer müessese ve geleneklerin ilgasına dair 7.IX.1956 tarihli ek Sözleşmenin tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/553) (Hariciye ve Adliye encümenlerine)

3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin resmî bir müessesesi olan Export - İmport Bank of Washington «Eximbank» arasında 1 Eylül 1959 tarihinde akdedilen Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/554) (Hariciye, Ticaret ve Bütçe encümenlerine)

4. — Ankara Üniversitesi 1958 malî yılı Hesabı katî kanunu lâyihası (1/555) (Divanı Muhasebat Encümenine)

5. — İstiklâl Harbi mâlûllerine verilecek para mükâfatı hakkında kanun lâyihası (1/556) (Bütçe Encümenine)

6. — Ordu dahili hizmet Kanununun 5501 sayılı Kanunla değiştirilen 66 ncı maddesine bir bent eklenmesi hakkında kanun lâyihası (1/557) (Millî Müdafaa ve Bütçe encümenlerine)

7. — Sürekli görevle yabancı memleketlerde bulunan memurların aylıkları hakkındaki 1991

sayılı Kanunun muaddel 1 nei maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası (1/558) (Hariciye ve Bütçe encümenlerine)

8. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla muaddel 6 nei maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası (1/559) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Teklifler

9. — İsparta Mebusu Hamdi Ongun ve 4 arkadaşının, Kuvayi Miliye mücahitlerinden ve halen gözlerinden mâlûl Yedek Üsteğmen Adanalı Mehmedoğlu Mehmet Rifat Özaydın'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi (2/443) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

10. — Çorum Mebusu Hüseyin Ortakçioğlu ve 3 arkadaşının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinde yazılı Tahkikat encümenlerinin vazife ve salâhiyetleri hakkında kanun teklifi (2/444) (Teşkilâtı Esasiye, Millî Müdafaa ve Adliye encümenlerine)

Tezkere

11. — Divanı Muhasebatta münhal bulunan üç âzalık için seçim yapılması hakkında Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/608) (Bütçe, Divanı Muhasebat ve Maliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

Mazbata

12. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında İş Birliği Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası (1/380) (Ruznamaya)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,05

REİS — Ağâh Erozan

KÂTİP : Mehmet Ali Ceylân (Kırklareli), Abdullah Keleşoğlu (Samsun)

REİS — Celseyi açıyorum, yoklama yapılmaktadır.

3. — YOKLAMA

(Kars mebuslarına kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Müzakereye başlıyoruz.

AVNİ DOĞAN (Ankara) — Reis Bey, zaptı

sabık hakkında söz istiyorum.

REİS — Müsaade edin tezkereler var, okuyalım.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MARUZATI

1. — *Vazife ile yurt dışında bulunan Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar kendisine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'ın vekillik edeceğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/609)*

REİS — Tezkereyi okutuyorum.

T. B. M. Meclisi Reisliğine

Vazife ile yurt dışında bulunan Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar kendisine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'ın vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur

C. Bayar

REİS — ittilanıza arz edilmiştir.

2. — *Vazife ile yurt dışına giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in vekillik edeceğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/610)*

REİS — Tezkereyi okutuyorum.

T. B. M. Meclisi Reisliğine

Vazife ile yurt dışına giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Dr. Namık Gedik'in vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur

C. Bayar

REİS — İttılınıza arz edilmiştir.

3. — *Çorum Mebusu Hüseyin Ortakcioğlu ve üç arkadaşının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinde yazılı Tahkikat encümenlerinin vazife ve salâhiyetleri hakkındaki kanun teklifini görüşmek üzere Muvakkat Encümen teşkiline dair tavriri (2/444, 4/204)*

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinde yazılı Tahkikat Encümeninin vazife ve salâhiyetleri hakkındaki kanun teklifimizin havale edilmiş olduğu Teşkilâtı Esasiye, Millî Müdafaa ve Adliye encümenlerinden 3 er âza alınmak suretiyle teşkil edilecek Muvakkat Encümeninde müzakeresini arz ve teklif ederiz.

Çorum Mebusu Yozgad Mebusu Rize Mebusu
H. Ortakcioğlu S. Eronat M. Önal

Bolu Mebusu

R. Akşemsettinioğlu

REİS — Muvakkat encümen kurulmasını mutazammın tavriri reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — *Gümrük Encümeni Riyasetinin 5383 sayılı Gümrük Kanununun 6290 sayılı Kanunla müaddel 16 ncı maddesinin ve Gümrük Giriş Tarife cetvelinin değiştirilmesine dair kanun lâyihasını müzakere etmek üzere Muvakkat Encümen teşkiline dair tezkeresi (1/520, 3/611)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Gümrük Kanununun 6290 sayılı Kanunla maddel 16 ne maddesinin ve buna bağlı Gümrük Tarife Cetvelinin değiştirilmesine dair 1/520 esas sayılı kanun tasarısının arz edeceğim mucip sebepler dolayısıyla Gümrük ve İhisarlar, Maliye, Bütçe encümenlerinden seçilecek 5 şer âzadan mürekkep bir Muvakkat Encümente görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Gümrük Encümeni Reisi
Yozgad Mebusu
Nazım Tanıl

REİS — Tavriri dinlediniz. Reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiş ve Muvakkat Encümen kurulmuştur.

Avni Doğan Beyefendi; zaptı sabık hakkında söz talebiniz var.

Zapta itiraz mı ediyorsunuz?

AVNİ DOĞAN (Ankara) — Evet efendim.

REİS — Buyurun efendim.

AVNİ DOĞAN (Ankara) — Muhterem arkadaşlar; zaptı sabık hakkında söz istemiş bulunuyorum. Zapta girmesi icabeden bir nokta nâ-tamam kalmıştır. Konuşmanın hedefi sadece, Anayasa meselesini ve Anayasa hükmüne mugayir tasarrufları huzurumuzda izah etmek ve zapta geçirmektir.

Mâruzatımın mesnedi olan Anayasaya müta-allik maddeleri müsaadenizle okumak isterim.

(Madde 20 : Meclis müzakeratı alenidir ve harfiyen neşrolunur.

Fakat Nizamnamei Dahilîde munderic şerhite tevfiikan Meclis hafi celseler dahi akdedebilir ve hafi celseler müzakeratının neşri Meclisin kararına menuttur.)

REİS — Avni Doğan Beyefendi; zaptı sabıka itiraz ettiğinize göre söz aldınız. Bunlar geçen İnikattaki zabıtlarda mevcut mudur?

AVNİ DOĞAN (Devamla) — Reis Beyefendi, geçen İnikatta konuşan arkadaşımızın sözü-nün ikmaline meydan kalmadan sözü kesilmiş ve keyfiyet bugünkü zapta geçmiştir. Bugünkü zabıt hulâsası o hâdiseyi tesbit ettiğine göre mahiyetinin zapta intikali zaruridir Beyefendi.

REİS — Beyefendi, zaptı sabık hakkında söz Dahilî Nizamnamenin 147 ne maddesinin 4 neü fıkrasına göredir. Zapta itiraz vukuunda ilk celsede söz alınır ve itiraz istenirse şifahi, iste-

nirse yazılı olarak yapılır ve Zabıt Ceridesine ilâve edilir. Böyle bir hal vâkı değil ise, bir arkadaşın tamamlamadığı beyanını zaptı sabık hakkında söz alarak tamamlamanız uygun mudur Beyefendi?

AVNİ DOĞAN (Devamla) — Elbette uygundur. (Soldan gürlütüler) Teamül de bunu gösteriyor. Henüz mâruzatımın başındayım, nereye varacağıma kanaat getirirmeden evvel Riyasetin bu suretle beni söz söylemekten menetmesini rica ederim.

REİS — Avni Doğan Beyefendi; Riyaset Nizamname maddelerinin sarahati içerisinde size ve bütün mebus arkadaşlara söz vermekle şeref duyar. Yalnız zaptı sabıka itiraz ederek söz alıp da bunun dışında ve daha geniş bir müzakere yoluna gitmek başka, genç bir arkadaşın hatası olabilir, ama sizin gibi uzun yıllar parlâmento hayatı olan bir zata Nizamname ahkâmını öğretecek değiliz. Rica ederim.

AVNİ DOĞAN (Devamla) — Zaptı sabıka, Anayasaya mugayir bir ahvalin kaydedilmemiş olmasına itiraza hakkım vardır.

REİS — Aykırılık iddiası üzerinde buyurun.

AVNİ DOĞAN (Devamla) — Okuduğum madde sârihtir, arkadaşlar : Meclisin müzakeresinin aleniliği hakkında, her hangi bir şekilde bizzat Meclis dahi bilâhara karar veremez. Zira teşrii vazifesini bizzat kullanan Meclise, salâhiyetleri meyanında; Meclisin aleni müzakeresinin zabıtlarının neşrolünmaması salâhiyeti verilmemiştir. Ancak gizli celse aktedildiği zaman için Tüzüğe kaideler konmuştur. Bunlarla, bir gizli celsede nasıl zabıt tutulacağı malûmdur. Meclisin aleni müzakeratının neşrolünmaması hakkında bizzat Meclis dahi salâhiyetli olmadığı halde, bir encümenin böyle bir karar verip bir sansür vaz'etmesi evvelâ muhafazası için yemin ettiğimiz bir kanunun ruhuna muhaliftir. Bu kanun ahkâmının yerine getirilmesi ve Anayasa ahkâmını dışında tasarruflara mâni olması için ilk önce Riyasete müracaat ettik. Riyaset müracaatımızı isaf buyurmadı. Şimdi B. M. M. Heyeti Umumiyesine hitab ediyorum. B. M. Meclisinin teşrii salâhiyetini bizzat kullandığı, kulanacağı malûm olduğu, fakat bu kısımda Anayasa kendisine dahi salâhiyet vermediği halde

bir encümenin Meclisin ve Anayasanın üstüne çıkarak aleni celse zaptının neşrini men'etmesi, böyle bir karar ittihaz etmesi usule uymaz ve Anayasa ahkâmına tecavüzdür. Ahkâmına riayetle mükellef olduğumuz ve burada bunun için yemin ettiğimiz Anayasanın ahkâmının yerine getirilmesi için dikkatinizi çekmek üzere söz aldım.

Arkadaşlar, bir noktayı dikkatinize arz etmek isterim : Bütün kanunların sonunda (Bu kanunu icraya falân vekâlet veya Heyeti Vekile memurdur) gibi kayıtlar bulunur. Fakat Anayasada böyle bir kayıt yoktur. Anayasanın teminatı milletin intibahıdır. Bu teminatı millet kendi bünyesinde taşır. Devlet Reisi dâhil olmak şartıyla Meclis Riyaseti ve Meclis Umumi Heyetinin Anayasa dışındaki encümen tasarruflarını iptal etmesi gerekir. Bu nevi Anayasa dışı tasarrufları tasvip edemeyiz. Siz kararınızı nasıl verirsiniz, bilmem. Şayet Meclis olarak bu kararı iptal etmediğiniz takdirde, bu vazifenin ifası millete intikal edecektir. Sözüm bu kadardır. (Sağdan, alkışlar)

REİS — Efendim, Türkiye Büyük Millet Meclisi müzakereleri, gerek Anayasanın 20 nci maddesi ve gerek bu 20 nci maddenin delâletiyle Dahilî Nizamnamenin 147 nci maddesi, (Harfiyen zabıt, Zabıt Ceridesiyle ve icabında Resmî gazete ile neşir ve ilân olunur) kaydını ihtiva etmektedir. (Madde 147, fıkrâ 3)

AVNİ DOĞAN (Ankara) — 14 ncu madde dir. Müsaade buyurunuz izah edeyim.

REİS — 14 ncu madde ile alâkası yoktur efendim.

HAYRİ ÇOPUROĞLU (Kırşehir) — Efendim, Dahilî Nizamnamenin 83 ncu maddesine göre mâruzatım var.

REİS — Yani gündem dışı söz talebinde bulunuyorsunuz? Ne hakkındadır?

HAYRİ ÇOPUROĞLU (Kırşehir) — Efendim, Meclis Tahkikat Encümeni Anayasanın ve kanunların fevkine çıkmak suretiyle bâzı tasarruflarda bulunmaktadır. Bu hususta Meclise mâruzatımız da olmuştur. Söz taleb ediyorum.

REİS — Arkadaşımız Dahilî Nizamnamenin 83 ncu maddesine göre gündem dışı söz taleb etmektedir. Bu, hakkıdır. Yalnız bu sözün verilip verilmeyeceğinin takdiri Riyasetindir. Arkadaşımız beyanlarında Riyasete vermiş oldukları taktirin bir an evvel gündeme alınması hususunda...

HAYRİ ÇOPUROĞLU (Kırşehir) — Müstaceliyet teklifinde bulunacağım.

REİS — Riyasete 169 ncu maddeye göre verilen bir taktir için gündem dışı söz talebi ile müstaceliyet teklifi yapılamaz. Nizamnamenin 70 ve 71 nci maddelerini okumanızı rica ederim. Talep yersizdir. Bu sebeple söz verilmesi mümkün değildir efendim.

RIZA TEKELİ (Adana) — Efendim, Dahilî Nizamnamenin 89 ncu maddesine göre ruznameye riayete davet faslından söz istiyorum.

REİS — Arkadaşımız Dahilî Nizamnamenin 89 ncu maddesine göre ruznameye ademiriyetten mütevellit söz taleb etmektedir. Bu da her mebusun hakkıdır. Yalnız arkadaşımızın bu hakkını, müzakere başlamadığına göre, kullanması mümkün değildir. Müzakere başladıktan sonra ademiriyet mevzuubahsolabilir. (Sağdan, «nasıl başlamadı; başladı» sesleri)

Müsaade buyurunuz efendim. Her zaman ifade ediyorum : Nizamnameye riayette mebusların, Riyasete hürmetkâr bulunmaları kendi şerefleri icabıdır. Bu talebin de şu anda is'afı mümkün değildir efendim. (Sağdan, gürültüler)

Müzakereye başlıyoruz efendim. (Sağdan, gürültüler)

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası kanunu lâyhası ve Muvakket Encümen mazbatası (1/493)*

REİS — 18 nci madde üzerinde söz almış arkadaşların isimlerini okuyoruz : Aleksandros Hacopulos, Perihan Arıburun, Hikmet Bayur.

Aleksandros Hacopulos burada mı?.. (Yok sesleri)

Perihan Arıburun. (Burada sesleri) Buyurun efendim. Şimdi Nizamnameye ademiriyet iddia ediliyorsa, söz hakkı vereceğim.

SAİT ERDİNÇ (Van) — Reis Bey, Nizamnameye ademiriyetten söz istiyorlar, ruzna-

menin tanziminden bahsedecekler, söz vermiyorsunuz. (Sağdan, gürültüler)

REİS — Sait Bey, sükûneti ihlâl etmeyin, Riyasetten müsaade almadan konuşmayın, size birinci ihtarı veriyorum.

SAİT ERDİNÇ (Van) — Ben sükûneti bozmuyorum, konuşuyorum.

REİS — Buyurun Perihan Arburun. (Sağdan, gürültüler)

PERİHAN ARIBURUN (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, T. C. Turizm Bankası kanun lâyihasının 18 nci maddesinde kalmıştık. Bu madde Heyeti Vekileye, talih oyunları oynamak için bâzı kulüplerin açılma izninin verilmesi hakkındadır.

Bu maddenin lâyihadan çıkarılmasına taraftarım. Çünkü bu madde evlâtlarımızın, Türk çocuklarının terbiyesinde menfi bir rol oynamak ihtimali gösteriyor.

Memleketimiz, turizm bakımından, dünyanın en güzel, en cazip memleketidir. Turizm bakımından bizden zengin memleket dünya yüzünde yoktur. Niçin modası geçmiş bir usulü, talih oyunları oynatmak usulünü memleketimizde tatbik edelim? Bence bunun çok büyük mahzuru vardır. (Sağdan, gürültüler)

REİS — Arkadaşımızın sesi duyulmuyor, lütfen sükûneti muhafaza edelim.

PERİHAN ARIBURUN (Devamla) — Bence Türkiye'de hiçbir kadın, hiçbir ana ve baba bu kanun maddesinin kabul edilmesini tervecetmez. Çünkü bu kanun maddesi evlâtlarımızın terbiyesinde cidden menfi rol oynayacaktır. İktisaden ileri memleketlerdeki çocuk suçlarının sebeplerini bir arada bir parça araştıralım. Sebeplerin başında şüphesiz bu talih oyunlarını görürüz. Amerika'da 11 - 18 yaş arasındaki erkek çocukların % 3 ü suçlu çocuk olarak istatistiklere geçmektedir. İngiltere istatistikleri bu miktarın üstünde görünmektedir. Acaba, talih oyunları oynanır dediğimiz iktisaden ileri memleketlerin çocuklarının istikballeri üzerinde bunun menfi tesirleri oluyor mu, olmuyor mu? 1925 ile 1930 seneleri arasında İstanbul'da Yıldız'da açılan kumarhanenin, memleket gençliği üzerinde ne kadar menfi tesiri olduğunu hepimize hatırlatmak isterim. Neden dünyanın birçok milyonerinin celbini düşünüyor da birinci derecede birçok turist talebeyi ve dar gelirli kimseleri nazarı itibara almıyoruz? Neden onları Ka-

radenizimizin görülmeye değer yerlerine götürmüyoruz? Neden Efes'e götürmüyoruz, neden onları Meryem Ana'ya götürmüyoruz? Neden tarihin beşiği olan Anadolu'nun binbir görülecek yerini göstermüyoruz? Ve neden sadece onların hareketsiz bir kulüp içinde bırakmayı düşünüyoruz? Ben buna hiçbir Türk kadınının, bir Türk anasının bu gibi oyunlara taraftar olacağını tahmin etmiyorum. Bu bakımdan bu maddenin lâyihadan çıkarılmasını arz ve teklif ediyorum. («Önerge ver» sesleri), (Alkışlar)

REİS — Hikmet Bayur.

HİKMET BAYUR (Manisa) — Sayın arkadaşlar; bâzı noktaları tavzih için söz almış bulunuyorum. Bir arkadaş kalktı, «zaten bunlar oynanıyor» dedi.

Kulüpler var, kahvehaneler var, oynanıyor. Batakhaneler var, adamlar soyuluyor, fakat bugün yapılmak istenen bunlardan çok zararlıdır. Kulüplere kim gider?.. Kulüp üyeleri gider. Batakhanelere kim gider?.. Zengin bir tüccar taşradan gelir, onu batakhanelere götürürler soyarlar. Kahvelerde kim kaybeder?.. Oranın o mahalenin adamları.

Bugün açılmak istenen talih oyunu yeri, yani kumarhane bunlardan hiçbirine benzemiyor. Burada rulet oynanacaktır. Dar gelirli, zengin, fakir her kes girecek buraya. Koyacak lirasını, kaybetti mi bir mislini koyacak. Usulü bu. 5 lira kaybetti iki mislini koyacak. Sonra yine kaybettiğini çıkarmak için 4 mislini koyacak. Kaybedecek, kaybedecek. Saatini rehin koyacak, kol düşmesini rehin koyacak; yine kaybedecek. Kazanırsa daha çok kazanmak için devam edecek. Bilirsiniz ki, kumarda kazanılan paranın hayrı olmaz. Hovardalıkta yenir, hadi gel içelim, şunu yapalım, bunu yapalım denir. Kaybedenler, felâketlere uğrar. İntihar edenler bile olur. Biz, bunun tecrübesini yaptık Yıldız'da. Çok acı misallerini gördük. En nihayet Atatürk kendisi kapatı. Bu öbür oyunlara benzemiyor. Faciadır.

Sonra; Burhanettin Onat arkadaşım geldi, «Bu oyunlar otelde oynanacak. Otelde salona girecek müşterilere soramazsın, sen yabancı mısın, yerli misin diye» dedi.

Bir şeyi unutmamak lâzımdır, bu gibi yerlere başka ülkelerde herkes kolayca giremez. Otelin içinde olsa, kapısında bir kayıt vardır. Buraları, insanı felâketlere götürme bakımından baş-

ka yerlere benzemez. Her yerde, her memleketin kanununa göre yaş kaydı vardır. Bu gibi yerlere 21 yaşından aşağı insanların girmesi birçok memleketlerde menedilmiştir.

Bâzi memleketlerde yabancı kaydı da vardır. Buralara her gelen giremez. Onun için arkadaşlar; teklifim, bu maddenin kaldırılmasıdır. Perihan Arıburun arkadaşımızın dediği gibi, bizim çok gezilecek yerlerimiz vardır, turistlere bu yeter. Ondan sonra memleketimizde servetler teşekkül etmemiş vaziyettedir. Bir defa servet muvazenesi hâsıl olsun, her kes varını, yoğunu bilsin, geliri belli olsun. Yani memleketimizdeki kalkınma hamleleri semerelerini versin, servetler sabit bir duruma gelsin, ondan sonra bunları düşüneriz. Bugün memleketimizdeki kalkınma hareketlerinden birçok kişiler sıkıntıdadır. Bu kumarhaneleri açmıyalım ve Yıldız'da yapılan tecrübeyi tekrar etmiyelim, çok zararlı bir şeydir. Bu maddenin kaldırılmasını öneriyorum.

REİS — Nazım Tanıl.

NAZIM TANIL (Yozgad) — Efendim, mevzu bahis 18 nei maddedeki talih oyunlarının arkadaşlarımızın kanun metninden çıkarılmasını teklif etmektedirler.

Bu kanunla memlekette hakikaten bir turizm müessesesi derpiş edilirken, bâzi vatandaşların ve bilhassa çocukların bu oyunlara iştirak edeceğinden endişe etmek yerinde değildir. Çünkü kanun metninde sarahaten ifade edildiği üzere bu iş kayıtlı ve şartlıdır. Bir defa kanun metninde deniliyor ki, banka, Basın - Yayın ve Turizm Vekâletinin göstereceği ve İcra Vekilleri Heyetinin tâyin edeceği yerlerde, talih oyunlarına müsaade edileceği yazılıdır. Demek ki, hangi yerlerde ve hangi müesseselerde talih oyunları oynatılacağı vekâletçe tesbit edilecektir. Şu halde çocukların ve üzerinde hassasiyetle durduğumuz gençlerin buraya girmesi mevzu bahis değildir. Türkiye'yi gezmek için, Türkiye'nin turistik mahallerini görmek için gelmiş olan turistlerin istedikleri zaman eğlenmek için oyun oynamalarına mâni olamayız. Bu itibarla, bütün yabancı memleketlerde emsali olan ve bu yabancı memleketlerdeki emsaline uygun bulunan bu kanun tasarılarının turizme ehemmiyet veren ve büyük miktarlarda turist celbini temenni eden memleketimize gelecek olan bu turistlerin böyle yerlerde talih oyunu oynamalarında hiçbir mahzur

yoktur. Bu madde bizim encümenimizde de uzunca tetkik ve müzakere edildi ve hiçbir mahzur olmadığı derpiş edilen bu madde metinde alikonuldu. Bu maddenin aynen kabulünü ben de rica ederim arkadaşlar.

REİS — Başkaca söz isteyen var mı efendim?

Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, bazan bir suítefekkürüm, bazan da kasıtlı bir anlamamazlıktan gelmenin tesiri altındayız. Sanki Turizm Bankası Kanununun 18 nei maddesi konuşulurken bu tasarıyı hazırlayan arkadaşlarımız yukardan aşağı kumarı mubah kılan bir madde getiriyormuş hissi uyanırdırılmak istenmektedir. gariptir, arkadaşlar.

Zaman zaman şikâyet ederiz, bir kere daha haklı olduğumuz meydana çıkmıştır: Bir gazeteci bundan evvelki inikatta Meclisin bu madde üzerindeki müzakereleri gazetesine aksettirirken fıkranın başına şu başlığı koymuş: «Antalya Mebusu Burhanettin Onat kumarı müdafaa ediyor.» İstirham ederim, size geçen sefer de arz ettiğim gibi, ben ömrümde bir defa kumar oynamış insan değilim. Hele bir ahlâk adamı olmayı kendime şiar edinmiş bir insanım. Bana çıkar da nasıl, «Kumarı müdafaa etti» derler? Yok böyle şey arkadaşlar. Perihan Hanımefendi arkadaşımız da, bu kanun kabul edildiği takdirde çocuklarımızın ahlâklarının bozulacağını ifade ettiler ve «Onları neden bu gibi yerlere sevk ediyoruz?» dediler. Amerika'da çocuk cürümlerinin arttığını bu talih oyunlarının acaba bu çocuk cürümlerinin artışında yeri olup olmadığını sordular.

İstirham ederim arkadaşlar, bu hanımefendi arkadaşımız galiba kanunun bu maddesinin metnini iyice tetkik buyurmamış olacaklar. Bir defa daha telhisen arz edeyim: Türkiye'de kumar mubah kılınacaktır, diye bir şey yoktur. Lûtfen bir kere daha okuyunuz: (İstisnai hallerde icabederse Heyeti Vekilenin müsaadesine iktiran etmek şartıyla talih oyunlarına müsaade edilebilir.) deniyor. Nerede? Her tarafta kumarhaneler açılacak ve çoluk çocuğu biz Efes'e, Meryemana'ya götürmeyecekmişiz de, şurada kumarhane var, oraya gidin, diyecekmişiz gibi konuşuyorlar. Bu ne zihniyet arkadaşlar? Biz, geçen sefer de arz

ettiğim gibi, turizm endüstrisi mevzuunda biz kendimizden yepyeni bir hüküm getirmiyoruz. Bir turizm endüstrisi kurarken Türkiye'den gayrı diğer memleketlerde neler vardır, neler kurulmuştur, onlara bakıyoruz. Bâzan dağ başında bir yerde kurulan bir tesiste kumar oynamaya müsaade etmiştir, dünyanın her tarafında bu vardır. Çoluğun çocuğun burada işi nedir?

Hikmet Bayur arkadaşımız bundan evvelki sözlerini hemen hemen tekrar ettiler ve dediler ki, intihar denler bulunuyormuş. İntihar, bir buhran ntesisi olur. Yalnız kumarhane ile değil, her taraftan, her sebeple her zaman vâkı olabilir. Bütün varını, yoğunu kaybedip hayatından vazgeçecek kadar irade za'fı ile mâlûl olan bir insan dünyanın her yerinde ve her an varlığını kaybedebilir; Allah göstermesin intihar da edebilir. Bu böyle oldu, şurada burada bir iki kişi kumarhanede intihar etti diye, bütün dünyanın tatbik ettiği istisnai ahvale munhasır - istirahat ederim arkadaşlar, ancak istisnai hallere munhasır - bir müsaadenin nezedilmesine, Heyeti Vekileye bu müsaadenin verilmesine engel olmak için bir sebep olmamak lâzımgelir.

Takdir Yüksek Heyetinizindir.

REİS — Mahmut Güçbilmez, buyurun.

MAHMUT GÜÇBİLMEZ (Bolu) — Pek muhterem arkadaşlarım, bendeniz konuşulmakta olan 18 nci maddenin kaldırılması noktai nazarını müdafaa buyurun hatip arkadaşlarımızı ve aksi tezi müdafaa eden diğer arkadaşlarımızla encümeni dikkatle dinledim. İtiraf ederim ki, insan konuşulanların tesiri altında kalıyor. Nitekim ilk tezi savunanları dinlediğimiz zaman bana haklı gibi geldiler. Fakat Nâzım Bey arkadaşımızla Onat arkadaşımızı dinledikten sonra, madde metnine de göz atarak, vardığım neticeyi Heyeti Muteremenize şahsi noktai nazarım olarak arz etmek istiyorum.

Arkadaşlar, 18 nci madde birbirini takibeden süzgeçler ihtiva etmektedir. Bir defa maddede: «Banka, Basın - Yayın ve Turizm Vekâletinin göstereceği lüzum üzerine»; deniyor tâbiri caiz ise. Birinci süzgeç bu. Yani Basın - Yayın ve Turizm Vekâleti düşüncecek, taşınacak, bir lüzum hissedecek ve bu lüzumu da dermeyan eyleyecek. Ondan sonra iş; Heyeti Vekilede tezekkür edilecek ve rastgele yerlerde değil, Vekiller Heyeti-

nin tâyin edeceği yerlerde tesbit edilecek... Bu da ikinci süzgeç.

Üçüncü süzgeç ise; yabancı pasaport hâmillerine inhisar etmek üzere talih oyunları oynatılacak mahaller tesis edilecektir.

Şimdi madde metninde «Yabancı pasaport hâmillerine inhisar etmek» kaydı kullanılıyor.. (Soldan «Encümen değiştirdi» sesleri.)

Encümenin getirdiği metinden bahsediyorsunuz. Nazım Tanıl arkadaşımın bu metin üzerinde durduğunu zannediyorum, Maamafih ikazına teşekkür ederim, ben de encümenin getirdiği metin üzerine dönüyorum, gerekirse elbette noktai nazarımı değiştirebilirim, çünkü beni encümeni takviyeye sevk eden «Yabancı pasaport hâmilleri» idi. Şimdi encümenin metnini okuyorum :

«Basın - Yayın ve Turizm Vekâletinin göstereceği lüzum üzerine» - birinci kayıt aynen baki - «İera Vekilleri Heyetince tâyin edilecek yerlerde» - İkinci kayıt da aynen baki - «Talih oyunlarının oynatılacağı mahaller tesis edilebilir.» Üçüncü kaydı kaldırmışlar. Bendeniz bu üçüncü kaydın kaldırılmasına taraftar değilim. Yani, «Yabancı pasaport hâmillerine inhisar etmek» kayıt ve şartıyla bu maddenin böylece, yani Hükümet teklifi veçhile kabulü doğru olur. Sebebi Turist celbi maksadı burada güdülmüştür diye düşündüm. Daha evvel konuşan arkadaşlarımıza; Onat arkadaşımız izahat verdi. Yabancı memleketlere giden turistler sadece tarihi eserleri görmeye gitmezler, oralarda eğlenmeye de giderler. Bilhassa büyük kumar oynamaya giderler.

Bizde de yabancı pasaport hâmillerinin memleketimizde kumar oynamalarına imkân vermek, kanuni tâbiri ile talih oyunlarına imkân vermek, turist celbini teshil eder, teşvik eder. Bu itibarladır ki, Hükümet lâyihasının on sekizinci maddesinin aynen kabulüne bendeniz taraftarım. Bunun kabulü için de bir takrir takdim ediyorum.

REİS — Mustafa Reşit Tarakçıoğlu.

MUSTAFA REŞİT TARAKÇIOĞLU (Trabzon) — Arkadaşlar; benden evvel söz alan hatip arkadaşlarım bu maddenin leh vealeyhinde konuşular. Şimdi maksat ne? Türkiye'ye turist gelecek. Memlekette kumar oynasın. On-

dan mano, para kalsın, memlekete bir servet terakümü meydana gelsin.

Şimdi 18 nei maddede Hükümet düşünmüş, bunu eenebi pasaportunu hâmil olanlara hasretmiştir. Fakat bizim encümen işi genişletmiş, yani pasaportu olan ve olmıyan için Heyeti Vekilece lüzum görülen yerlerde açılmasma karar vermiş.

Bu maddeyi kabul edersek tatbikat şöyle olacaktır : Memleketimizin muhtelif yerlerinde kumar oynanacaktır. Kumarın da hem en tehlikelisi, ocak söndüren, hanüman batıran einsi. Niye bu? Para kazanacağız diye.

Emin olun arkadaşlarım, bu madde böylece kabul edilirse, memleketimizde birçok kötülüklerle sebeb olacaktır. Adli kanunlarımızın, ahlâki kanunların menettiği kumarı kanunlaştırmıyalım.

Diyorlar ki, kumar zaten oynanıyor. Ama arkadaşlar, oynanıyorsa kanun dışı oynanıyor. Biroç felâketlere intiharlara sebeb olacak bu maddenin bu Meclisten çıkacağına ben kaani değilim. Maddenin kaldırılması için verilmiş olan tavrı kabul etmenizi Yüksek Heyetinizden rica edeceğim. (Soldan, bravo sesleri.)

REİS — Süleyman Çağlar.

SÜLEYMAN ÇAĞLAR (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar; bu maddenin aleyhinde konuşmak pek de kolay bir şey değil. Ben size 21 Nisan tarihli Hürriyet gazetesinde çıkmış bir yazıyı nakletmekle iktifa edeceğim.

«Kıyayı aç, yoksa seni öldürürüm!» Başlık bu. «Recep'in karısı Hayrünnisa, bundan on altı sene evvel Recep'le evlendim. O zaman kendisinin çiftliği vardı. Sonradan kendisini ikiye ve kumara verdi, hepsini sattı, üç çocuğumla güç belâ geçiniyorduk. Bundan sekiz sene evvel beni fuhşa teşvik etti» diyor. Dâva bundan ibaret.

Şimdi arkadaşlar; bu pasaportla da olsa, pasaportsuz da olsa, yabancı yalnız oynamıyacak, mutlaka bir Türk ile oynıyacaktır. Kumarın ismi baht ve talihe bağlı oyunlardır. Ne dersene deyiniz, bu kumardır ve bunun müdafaası biraz güçtür ve müdafa eden arkadaşlar da iyi bir yolda değillerdir. Meselâ Burhanettin Onat arkadaşım, kendisine çok hürmetim vardır, çok hassastırlar, muhafazakârdırlar, ama bunun müdafaası biraz güçtür. Hükümet bu

maddeyi korken hakikaten biraz zorluk geçmiş ve (pasaportla) demıştır. Muvakkat Encümen bu kaydı da kaldırmış ve kumarı mübah hale getirmiştir.

Şimdi spor toto diye futbolda bir oyun vardır ve sporu teşvik, Beden Eğitime yardım bakımından bu kabul edilmiştir. O kanunun müzakeresi sırasında bendeniz aleyhinde bulunmuştum. Müdafaasını yapan arkadaşlar 18 yaşından küçük çocukların oynıyamıyacıklarını, totonun faydalarını saydılar, döktüler. 18 yaşında olmıyanlar alâkalı değildir, sporu teşvik filân denildi. Hepiniz bilirsiniz ki, 18 yaşından aşağı olan çocuklar dahi yolunu bulup totoyu oynuyorlar, çaldıkları para ile de buna devam ediyorlar.

Şimdi zaten memlekette kumar hemen hemen kulüp denilen yerlerde oynanıyor. Bir de böyle bir madde ile sarahat ve salâhiyet verilirse bunun içinden çıkılmaz.

Ben de Sayın Perihan Arıburun arkadaşımın teklifine iştirak ediyorum, çocuklarımızın böyle kötü yollara sapmaması için bu yolu kapamalıyız.

Ben bu maddenin tamamen tayıını teklif ediyorum, bir de tavrı veriyorum.

REİS — Buyurun Vekil Bey.

DEVLET VEKİLİ İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım; ben hükümetin getirmiş olduğu lâyihadaki madde üzerinde konuşmamı teksif edeceğim. Çünkü komisyonla yaptığım temasta, komisyonun maksadının da hükümet lâyihasınının 18 nei maddesinde yazılı bulunan hususa tamamiyle mutabık olduğunu söylediler. Maksat tahdidetmek ve bir talimatnameye işi terk etmekten ibarettir.

Memleketimiz için turizmin ehemmiyeti arkadaşlar tarafından etraflıca bilinmektedir. Turizm memleketimizde inkişaf yolundadır ve mutlaka inkişaf etmesi lâzımgelen bir sahadır. Bu konuyu tetkik ettirdiğimiz şahıslar, çalışmaya başladıktan sonra Turizmden memlekete 200 milyon dolâr bir varidatın ilk hamiede, ilk senelerde, temin edilebileceği hususunu bize raporlarla, açık olarak bildirmişlerdir. Anadolu baştan nihayete kadar görülmemiş, bilinmemiş hazinelerle doludur. Başka memleketlerde zamanını kıymetlendirmek istiyen, dinlenmek istiyen, macera arıyan şahıslar memlekete gelecekler, bir müddetini tetkik için geçirecektir;

bir müddetini de istirahat için geçirecek bir müddetini de eğlenceye verecek. Bu suretle büyük iş hamlelerinden ayrılmak imkânını bulacaktır.

Kanunu tetkik ederken, bu kanunun inkişafı için lâzımgelen müesseseleri de içerisine almak lâzımdır. Ama bunu içerisine almak demek mutlaka bunlar yapılacaktır demek değildir. Zamanla şartlar tahassül ettiği takdirde icra organı yapabilmek imkânına sahibolmaktadır. Ceza Kanununun hükmü kumarı kanun dışı bırakmışsa da nerede bırakmıştır: Umumun giremediği mahalde. Kumar oynamak suçtur, fakat aileler arasında talih oyunları oynanır, oraya herkes giremeyeceği için suç değildir. Görüyorsunuz ki, kulüplerin, muayyen şahısların, kulüp âzalarının oynadığı talih oyunları takibe mâruz kalmazlar. Bunun için mutlaka talih oyunu oynamak suç değildir. Bunun dışında piyango ve toto da bahta bağlı, talihe bağlı oyunlardır. Buna kanunda yer vermiş durumdayız, neticede zararları tahdidetmişiz. Şimdi Hükümetten gelen kanun lâyihasının 18 nei maddesinde zabıta tahsis etmişiz. Enebi gelecek, elinde pasaportu var. Ancak o oynayacak. Türk kadınlarının ve çocuklarının kumar oynamasını, bu müesseselerde kumar oynamasını Hükümet olarak biz düşünmemekteyiz ve buna asla meydan vermeyeceğiz. Ama Vekiller Heyetinden geçecek talimatname ile! Biz Hükümet olarak, Hükümetin getirdiği lâyiha kendisini de bağladığı için, bunu tercihe şayan buluruz.

Aziz arkadaşlarım, turizmden bahsettim, inkişafından bahsettim, şartlarından bahsettim. Turizmin varidat membaı olarak bütçelerinde, hesaplarında yer almış bulunan memleketlerin durumundan uzak olarak yaşyamazsınız. Avrupa memleketlerini gezin. Viyana'ya giderseniz evvelâ size büyük veya küçük bir tur yap-

tırmak için teklifte bulunurlar. Ondan sonra da otobüslere binersiniz, giderken kumarhaneleri, eğlence yerlerini görün, diye propaganda yaparlar. Turizme itibar veren her memlekette turistlerin eğlencelerini, onların heyecan duymalarını temin edecek müesseseler mutlaka vardır. Ve bu müesseselerin işlemesine genişçe yer verilmiştir. Bu salâhiyeti, bu hükmü, bu kanunda bıraktığımız takdirde ne olacaktır? Derhal işletmeye geçecek midir? Bu müessese derhal kendi kendine işliyecek midir? Hayır arkadaşlar, böyle bir şey yoktur. Kanun, (Vekiller Heyetince bir talimatname ile tesbit olunur) yolunda bir hüküm taşımaktadır. Yani bu salâhiyet bulunduğu halde şartları tesbit etmek mecburiyetindedir. Bugünkü halde muayyen bir müessesede kumar oynamasına müsaade verecek durum hâsıl olmamaktadır. Bir kanun çıkıyor, o kanunun bünyesinde bu salâhiyeti icra organının istemesi lâzımdır. Turizme ehemmiyet veren memleketlerde olduğu gibi bu müessesenin de icabında kurulması için Vekiller Heyetine salâhiyet tanımak lâzımdır. Netice olarak Türk çocuğu, Türk kadını, Türk tâbiyetinde bulunan şahısların bu müesseselerde asla kumar oynaması teklifiyle Hükümet Büyük Millet Meclisine gelmiş değildir ve böyle bir şey de düşünmemekteyiz. Enebi pasaport hâmillerine icabeden müesseselerde, faraza Hilton'da veya inşa edeceğimiz bir otelde tali oyunları oynatmak için, zabıtasını tesis etmek kaydıyla, müsaade verilmesi salâhiyetini istemekteyiz.

REİS — Efendim; şu anda 18 nei maddenin tayyı hakkında iki teklif ve bir Hükümet teklifinin kabulü hakkında tahrir vardır.

Ancak, Riyaset şu anda karar nı sabı görmemektedir. Bu itibarla 27 Nisan 1960 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 16,02

A — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — *Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, 27 Ocak 1958 tarihinde Amerikan Sefarethanesi ile Amerikan Kütüphanesi binasının yakınında vukubulan infilâk hâdiselerinin tahkik ve takibi işinden ne netice alındığına dair sualine Dahiliye Vekili Namı Gedik'in tahriri cevabı (7/745)*

12. XII. 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Aşağıdaki sorunun Dahiliye Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Burdur Mebusu
Fethi Çelikbaş

27 Ocak 1958 de, Ankara'da Bağdad Paketi Vekilleri Konseyi toplantısının arifesinde, geceleyin (26 Ocak gününü 27 ye bağlayan gecede) saat 23,45 te Amerikan Sefarethanesi arka bahçesindeki saç barakanın önünde ve takriben 45 dakika sonra da 0,30 da Yenışehirde Konur sokakta 9 no. lu Amerikan Kütüphanesi isimli bir binanın bahçe duvarı dâhilinde infilâkler olduğu ve alâkalı makamların derhal tahkik ve takip vazifesine başladıkları Ankara Vâliliğinin 27 Ocak günü gazetelerde neşredilen tebliği ile umumi efkâra duyurulmuştur.

O tarihten bugüne kadar dost ve müttefik Amerika'nın Sefarethane ve Kütüphane binalarının yakınında patlayan bomba hâdisesinin tahkik ve takibi işinden ne netice alınmıştır, mesuller tesbit edilmiş midir, edilmişlerse haklarında ne muamele yapılmıştır, edilmemişlerse sebebi nedir?

Dahiliye Vekâleti merkez teşkilâtında bu çeşit kanun dışı tedhiş olaylarını tahkik ve takibeden Daire ve Şube Müdürlüğü hangisidir?

T. C.

Dahiliye Vekâleti 13. IV. 1960
Emniyet Umum Müdürlüğü
Sube : 1/C - 1
Dosya : 12243 - 10

Özeti: Amerikan Sefarethanesi ile Kütüphanesi yakınında vukubulan infilâk olayı Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ka: 18. XII. 1959 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/745 - 4026 - 17499 sayılı buyruklarına.

1. Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın Yüksek Reisliklerine verdiği 12. XII. 1959 tarihli tahriri soru takririnde bahis mevzuu edilen bomba hâdisesi 26 Ocak 1958 tarihinde Ankara'da vukubulmuş, Valiliğin neşrettiği tebliğde de belirtildiği üzere mevcut bütün imkânlar seferber edilmek suretiyle derhal tahkikata bağlanmıştır.

Hassasiyetle yürütülen tahkikat neticesinde infilâkin siyasi bir şantaj maksadı ile, kimler tarafından ve ne şekilde tertib edildiği anlaşılmış bulunmaktadır. Ancak; hâdisenin mahiyetinin açıklanması memleketin yüksek menfaatleri bakımından mahzurlu görülmüş, ve fakat alâkalılar hakkında icabeden muamele yapılmış bulunmaktadır.

2. Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilâtında bu çeşit kanun dışı tedhiş olayları, Emniyet Umum Müdürlüğü servislerince takip ve tahkik olunmaktadır.

Gereğine müsaadelerini saygılarımla arz ederim.

Dahiliye Vekili
Dr. Namık Gedik

2. — *Niğde Mebusu Asım Eren'in, Niğde'nin Bor kazasında Hazineye ait arazinin bâzi şahıslar tarafından kullanıldığına doğru olup olmadığına dair Başvekilden olan sualine Devlet Vekili İzzet Akçal'ın tahriri cevabı (7/982)*

18. I. 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başvekil tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Niğde Mebusu
Asım Eren

Soru:

Niğde'nin Bor kazası arazisinde Aksaray yolu üzerinde Hazineye ait ve asırlardır köylere meralıkta kullanılan büyük ölçüde arazinin Bor'da Koruma Reisi ve Niğde'de Pancar Başkanı olan şahıslar tarafından kendi mülk-

lerine hotbehot katılıp ekildiği doğru ise bu arazinin tekrar köylüye meralığa iadesiyle müsebbipleri hakkında tesbiti delâil ve kanuni takibat yapılmış mıdır veya yapılacak mıdır?

T. B. M. M.

Umumi Kâtipiği

13. IV. 1960

Kanunlar Müdürlüğü

Çıkan kâğıt No. 4254

Eaşvekâlete

29. I. 1960 tarih ve 4254 sayılı yazımıza ektir :

Niğde Mebusu Asım Eren'in, Niğde'nin Bor kazasında Hazineye ait arazinin bâzı şahıslar tarafından kullanıldığı doğru olup olmadığına dair Yüksek Makamımızdan şifahi suali, cevap günü olan 8. IV. 1960 tarihli 54 neü İnikatta takrir sahibi hazır bulunmadığından Dahilî Nizamnamenin 155 nei maddesinin 1 nei fıkrası gereğince, tahriri cevap talebiyle verilmiş sayılmıştır.

Dahilî Nizamnamenin 152 nei maddesinin 2 nei fıkrası gereğince cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

T. B. M. M. Reisi V.

T. C.

Devlet Vekâleti

22. IV. 1960

Hususi Kalem Müdürlüğü

Sayı : 2514

T. B. M. Meclisi Yüksek Riyasetine

13. IV. 1960 tarih ve 7/982 sayılı yazıları

karşılığıdır.

Niğde Mebusu Asım Eren tarafından verilen ve;

«Niğde'nin Bor kazası arazisinde Aksaray yolu üzerinde Hazineye ait ve asırlardır köylere meralıkta kullanılan büyük ölçüde arazinin Bor'da Koruma Reisi ve Niğde'de Pancar Başkanı olan şahıslar tarafından kendi mülklerine hotbehot katılıp ekildiği doğru ise bu arazinin tekrar köylüye meralığa iadesiyle müsebbipleri hakkında tesbiti delâil ve kanuni takibat yapılmış mıdır veya yapılacak mıdır?» sualini muhtevi bulunan ve şifahan cevaplandırılması istenen sual takririnin cevap günü olan 8. IV. 1960 tarihindeki 54 neü İnikatta takrir sahibinin hazır bulunmaması sebebiyle, Dahilî Nizamnamenin 155 nei maddesinin 1 nei fıkrası gereğince, tahriri cevap talebiyle verilmiş sayılmasından, sözü geçen sual takri-

rine ait cevap aşağıdadır.

Maliye Vekâletinden ve Niğde Valiliğinden alınan bilgiye göre, takrirden bahsi geçen arazinin halihazır vaziyeti şöyledir.

1. Bu arazi Bor kazası hudutları içinde Kayı köprüsü mevkiindedir.

Tamamı 4376 dönümden ibaret bulunan ve evvelece Hazineye aidolan bu arazinin 1 100 dönümü, 1319 senesinde 16 adet tapu ile Kafkasya muhacirlerine ve 3 276 dönümü, 1938 yılında 84 adet tapu ile Romanya muhacirlerine İskân Dairesince verilmiş ve namlarına tescil edilmiştir.

2. Bu arazi muhtelif tarihlerde muhacirler tarafından satılmıştır. Son duruma göre bu topraklar, tapu sicilinde şu şahısların mülkiyetinde bulunmakta olup aşağıya not halinde çıkarılmıştır.

3. Bu topraklar Hazineye aidolmadığı gibi, hudutlarında dahi Hazine arazisi yoktur. Mücavir meralar da 1580 sayılı Belediye Kanununun 159 neu maddesi hükmüne tevfiikan belediyeye aittir. Bu topraklara tecavüz edilmediği, vilâyetin işarında teyidedilmektedir.

Bu izahattan da anlaşılacağı gibi, Hazine topraklarının tecavüze uğradığı hakkındaki iddia vârih bulunmamaktadır.

Yukarda sözü geçen sual takririne ait işbu cevabın ilgili mebusa tebliğine müsaadelerini arz ederim.

Devlet Vekili

İ. Akçal

Not :

Dönümü Maliki

420	Bor Çiftçi Mallarını Koruma Teşkilatı eski Reisi Yüksek Ziraat Mühendisi İhsan Çolakoğlu ve kardeşi Hikmet Çolakoğlu.
1 016	Ankara Şeker Fabrikası Müdürü Hüseyin Birkan.
768	Niğde Pancar Bölge Şefi Faik Kurtar ve eşi Müjgân Kurtar. (Kastamonu'ya tayin edilmiştir.)
526	Eskişehir Şeker Fabrikası Laboratuvar Şefi Zeki Öge
52,5	Bor'da mukim Ahmet Türkmen.
1 593,5	Evvelece kendilerine tevzi ve tescil edilmiş olan muhacirlerin uhdesinde.
4 376,0	Yekûn

3. — *Ankara Mebusu Bülent Ecevit'in, bâzı yayın yasaklarının kanuni usullere uyulmaksızın muvazaalı olarak hazırlandığı hakkındaki söylentiler üzerine tahkikat açılmasının düşünüülüp düşünülmediğine dair Başvekiliden olan sualine Devlet Vekili İzzet Akçal'ın tahriri cevabı (7/827)*

28 . XII . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bâzı yayın yasaklarının, kanuni usullere uyulmaksızın muvazaalı olarak hazırlandığına dair dolaşan ve Milletlerarası Basın Enstitüsüne ait yayın yasağı vesilesiyle kuvvetli deliller kazanan söylentiler üzerine Hükümetçe tahkikat açılması ve bu tahkikatın selâmeti için Adalet Bakanının istifasının istenmesi düşünülmekte midir?

Başbakanın yazılı olarak cevaplandırmasını saygı ile rica ederim.

Ankara Milletvekili
Bülent Ecevit

T. C.

Devlet Vekâleti

25.11.1960

Hususi Kalem Müdürlüğü

Sayı : 2473

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine
25 . I . 1960 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü
7-827 sayılı yazıları karşılığıdır. 4133

Bâzı yayın yasaklarının kanuni usullere uyulmaksızın muvazaalı olarak hazırlandığı hakkındaki söylentiler üzerine tahkikat açılmasının düşünüülüp düşünülmediğine dair Ankara Mebusu Bülent Ecevit'in tahriri sual takririnin cevaplandırılması için alâkah Vekâletten istenen bilginin gelmesi beklenmektedir.

Arz ederim.

Devlet Vekili
İ. Akçal

T. C.

Devlet Vekâleti

21 . IV . 1960

Hususi Kalem Müdürlüğü

Sayı : 2473

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisiğine
25 . I . 1960 tarih ve Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 7 - 827 sayılı yazıları karşılığıdır.

Ankara Mebusu Bülent Ecevit tarafından verilen ve;

«Bâzı yayın yasaklarının, kanuni usullere uyulmaksızın muvazaalı olarak hazırlandığına dair dolaşan ve Milletlerarası Basın Enstitüsüne ait yayın yasağı vesilesiyle kuvvetli deliller kazanan söylentiler üzerine Hükümetçe tahkikat açılması ve bu tahkikatın selâmeti için Adalet Bakanının istifasının istenmesi düşünülmekte midir?» Sualini muhtevî bulunan ve yazılı olarak cevaplandırılması istenen sual takririnin cevabı aşğıdadır.

İera kılınan tetkika göre;

Sual takririnde bahse mevzu Milletlerarası Basın Enstitüsünün tebliğinin Türk Haberler Ajansının bültenine alınarak teksir ve gazetelere tevzi olunduğuna ve münderecatına İstanbul C. Müddeiumumiliğince 18 . XII . 1960 tarihinde irtıla hâsıl edilmiş ve tebliğ suç vasıf ve mahiyetinde mütalâa olunmuştur.

Filhakika Basın Kanununun (Bu kanun hükümlerine göre basılmış eserlerden maksat neşredilmek üzere tabı aletleri ile basılan veya sair her türlü vasıtalarla çoğaltılan yazılar ve resimler gibi eserlerdir.) mealindeki 2 nei maddesi hükmü muvacehesinde Milletlerarası Basın Enstitüsünün tebliğini ihtiva eden . Türk Haberler Ajansının mezkûr bülteni basılmış eserden madut bulunmakla neşir tamamen tekevvün etmiş ve İstanbul . C. Müddeiumumiliğince bültenin münderecatı suç vasıf ve mahiyetinde mütalâa edildiğinden Ajansın sahip ve Mesul Müdürü Kadri Kayabal hakkında tahkikata başlanmıştı.

Bu tahkikat sebebiyle Basın Kanununun 30/2 nei maddesine tevfiakan tebliğin neşrinin men'ine karar verilmesi 18 . XII . 1959 tarihli yazı ile Sulh Ceza Hâkimliğinden talebolunmuş ve Sulh Ceza Hâkimi Sami Tanverdi tarafından o gün 959/240 sayı ile bahis mevzuu neşir yasağı kararı verilerek keyfiyet aynı gün gazetelerin mesullerine tebliğ edilmiştir.

Sözü geçen neşir yasağı kararının, itirazten tetkik olunarak kaldırılması Dünya Basın ve Ticaret Limitet Ortaklığı adına Bedîî Faik Akın Vekili Avukat Cehdi Türel tarafından 29 . XII . 1959 tarihli istida ile istenilmiş ve bu itiraz, İstanbul 3 neu Asliye Ceza Hâkimliğince tetkik olunarak, Meşhut suçların muhakeme usulü hakkındaki 3005 sayılı Kanunun 8 nei maddesine is-

tinaden tanzim olunan talimatnamenin 38 ve 15 nci maddeleri ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 155 nci maddesiyle 268 nci maddesinin 2 nci fıkrasının vaz'ettiği sarıh hükümler muvacehesinde itirazın vârit bulunmadığı neticesine varılarak 31 . XII . 1959 tarih ve 959/2 - 49 sayılı kararlar reddedilmiştir.

Takrir sahibi tarafından, söylentilerin kuvvetli deliller kazandığına işaret olunan Milletlerarası Basın Enstitüsünün tebliğini ihtiva eden Türk Haberler Ajansının bülteni sebebiyle itti-haz olunan neşir yasağı kararına ait muamelelerde yukarıda açıklandığı veçhile usul ve kanuna uymıyan bir cihet olmadığı gibi mezkûr karar kanun yolundan da geçmiş bulunmaktadır.

Yukarıda sözü geçen sual takririne ait işbu cevabın ilgili mebusa tebliğine müsaadelerini arz ederim.

Devlet Vekili
İ. Akçal

4. — *Maraş Mebusu Emin Soysal'ın, Amerika'dan başka bazı yabancı memleketlerden her nevi kitap, dergi ve gazete getirilmesinin yasak edildiğinin doğru olup olmadığına dair Başvekilden olan sualine Devlet Vekili İzzet Akçal'ın tahriri cevabı (7/978)*

T. M. M. Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başvekil tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim.

Maraş Mebusu
Emin Soysal

Soru :

Amerika'dan başka İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Arabistan gibi yabancı memleketlerden her nevi kitap, dergi, gazete getirilmesinin yasak edildiği doğru mudur? Doğru ise sebebi nedir? Bu takdirde :

a) Yabancı dille öğretim yapan her derecedeki okulların ders ve yardımcı kitapları nasıl temin olunacaktır?

b) Yabancı dillerdeki yayımları takibeden profesör, doktor, öğretmen, mühendis, mimar gibi her çeşit meslek sahibi aydınların ve teknik erbabının mânevi ihtiyaçları nasıl karşılanacaktır?

c) Türk milleti ile yabancı milletler arasındaki anlaşmalara ve haberleşme hürriyeti-

ne zıt olarak kültürel ve ilmi münasebetler ke-silmiş olacağına göre, milletimizin mânevi gelişmesi ve terakkisi durdurulmuş olmayacak mıdır?

T. B. M. M.

Umumi Kâtipliği 13 . IV . 1960
Kanunlar Müdürlüğü
Çıkan kâğıt No. 3416

Başvekâlete

30 . XI . 1959 tarih ve 3416 sayılı yazımıza ektir :

Maraş Mebusu Emin Soysal'ın, Amerika'dan başka bazı yabancı memleketlerden her nevi kitap, dergi ve gazete getirilmesinin yasak edildiğinin doğru olup olmadığına dair Yüksek Makamınızdan şifahi suali, cevap günü olan 8 . IV . 1960 tarihli 54 ncü İnikatta takrir sahibi hazır bulunmadığından Dahili Nizamnamenin 155 nci maddesinin 1 nci fıkrası gereğince, tahriri cevap talebiyle verilmiş sayılmıştır.

Dahili Nizamnamenin 152 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

T. B. M. M. Reisi V.

T. C.

Devlet Vekâleti 21 . IV . 1960
Hususi Kalem Md.
Sayı : 2110

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine
13 . IV . 1960 tarih ve Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 7/978 sayılı yazıları karşılığıdır:

Maraş Mebusu Emin Soysal tarafından verilen ve;

«Amerika'dan başka İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Arabistan gibi yabancı memleketlerden her nevi kitap, dergi, gazete getirilmesinin yasak edildiği doğru mudur? Bu takdirde:

a) Yabancı dille öğretim yapan her derecedeki okulların ders ve yardımcı kitapları nasıl temin olunacaktır?

b) Yabancı dillerdeki yayımları takibeden profesör, doktor, öğretmen, mühendis, mimar gibi her çeşit meslek sahibi aydınların ve teknik

erbabının mânevi ihtiyaçları nasıl karşılanacaktır?

c) Türk Milleti ile yabancı milletler arasındaki anlaşmalara ve haberleşme hürriyetine zıt olarak kültürel ve ilmî münasebetler kesilmiş olacağına göre, milletimizin mânevi gelişmesi ve terakkisi durdurulmuş olmayacak mıdır?» Suallerini muhtevi bulunan ve şifahen cevaplandırılması istenen sual takririnin cevap günü olan 8 . IV . 1960 tarihindeki 54 ncü inikatta takrir sahibinin hazır bulunmaması sebebiyle, Dahili Nizamnamenin 155 nci maddesinin 1 nci fıkrası gereğince, tahriri cevap talebiyle verilmiş sayılmasından, sözü geçen sual takririne ait cevap aşağıdadır:

Konu ile alakalı Maliye ve Hariciye Vekâletinden alınan bilgiye göre;

Amerika'dan, bilhassa İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Arabistan gibi yabancı memleketlerden her nev'i kitap, dergi, gazete getirilmesinin yasak edildiği doğru değildir.

Bununla beraber, takrir sahibine kadar ulaşan ve kendisini bir şifahi sual takriri vermeye sevk eden, hakikatlere aykırı şayiaları tamamıyla bertaraf etmek maksadiyle yabancı memleketlerden, Türkiye'ye ithal edilecek her nev'i matbuanın tâbi olduğu muameleler hakkında izahat verilmesi lüzumlu görülmektedir.

I. Demirperde haricindeki memleketlerden yollanan bileümle matbuaların, tabolundukları veya gönderildikleri memleket bakımından hiçbir farklı muameleye tâbi tutulmaksızın, ithali serbesttir.

a) Resmî Gazetenin 29 . VII . 1959 tarih ve 10265 sayılı nüshasında intişar etmiş bulunan, Türk Parası Kıymetini Koruma hakkındaki 14 sayılı Karara mütaallik 43 sayılı tebliğle neşir ve ilân edilmiş olduğu üzere, yasak neşriyata mütaallik salâhiyetli makamlar tarafından ittihaz edilen ve edilecek kararlar mahfuz olmak kaydiyle, Avrupa Para Anlaşması ve dolâr sahalarından ticari maksatlarla, Türkiye'ye gündelik veya periyodik siyasi ve ticari gazeteler, teknik, ilmî, meslekî, edebî ve sanata ait kitap ve mecmualar (Yabancı dille yazılmış mektep kitapları dâhil) ve harita, atlas ve müzik notaları ithali libere edilmiştir.

Bu bakımdan, yalnız Amerika'dan değil, dolâr sahasında bulunan memleketlerle, İngiltere, Fransa, Almanya ve saire gibi APA'ya dâhil

bulunan memleketlerden de, yukarda zikredilen gazete, dergi ve kitapların ithali serbesttir.

b) Diğer taraftan yabancı dille öğretim yapan her derecedeki okulların idareleri, ders ve yardımcı kitaplarının ithali hususunda, her hangi bir ithalâteya sipariş verebilirler.

c) Yabancı dillerdeki yayınları takibetmek isteyen profesör, doktor, öğretmen, mühendis, mimar gibi her çeşit meslek sahipleri ve teknisyenler bu kabîl zâtî ihtiyaçlarının temini zımnında Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 14 sayılı Karara mütaallik 47 sayılı tebliğin 34 ncü maddesine istinaden mahallî kambiyo mercilerine müracaatle 30 dolâra kadar (veya buna muadil diğer cins) döviz temin edebilirler. Bu miktarı aşan talepleri, Maliye Vekâleti (Hazine Umum Müdürlüğüne) tetkik ve intacedilir.

Mer'i mevzuatımıza göre bu ithal serbestisinin icabı halinde bir tahdidi vardır ki, o da şudur :

5680 sayılı Basın Kanununun 31 nci maddesinin 1 nci fıkrasında münderiç «Yabancı memleketlerde çıkan basılmış eserlerin Türkiye'ye sokulması veya dağıtılması İcra Vekilleri Heyeti kararı ile menolunabilir» şeklindeki hükme istinaden, komünizm propagandası yapan, nizamı âmmemizi muhil bulunan, memleketimizi, Türklüğü ve tarihimizi küçük düşürücü mahiyette görülen matbualar ile müstehen resim ve yazıları muhtevi matbu ve mevkutelerin memleketimize sokulması ve dağıtılması İcra Vekilleri Kararıyla menedilmektedir. Meni kararı, icabı hale göre, bir matbuanın tek bir nüshası hakkında olabileceği gibi, bilümun nüshalarına da şâmil olabilmektedir.

2. Demirperde memleketlerinde çıkan matbualara gelince;

Bu husustaki kararnameye göre; Demirperde arkasındaki memleketlerde basılmış olup, zararlı olmadıkları hususunda Hariciye ve Dahiliye Vekâletleri arasında mutabakata varılan matbuaların Türkiye'ye sokulması menedilmiş değildir. Bunların yurdumuza sokulması ve ilim adamlarımızın istifade etmeleri mümkün kılınmıştır.

Yukarda sözü geçen sual takririne ait işbu cevabın ilgili mebusa tebliğine müsaadelerini arz ederim.

Devlet Vekili

İ. Akçal

5. — *Hatay Mebusu İhsan Ada'nın, Lâstik ve kauçuk fabrikalarının sezon tatillerinin kaldırılması hakkında ne düşünüldüğüne dair sualine Çalışma Vekili Halûk Şaman'ın tahrirî cevabı (7/983)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Çalışma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygı ile rica ederim.

2 . III . 1960

Hatay Milletvekili
İhsan Ada

Lâstik ve Kauçuk fabrikalarının sezon tatili adı altında yılın bâzı aylarında faaliyetlerini durdurarak işçi çıkarmaları, bu iş kolunda çalışanlar için büyük bir tehlike yaratmada, işçiler ücret ve tazminat gibi birçok haklarını kaybetmektedirler. Çalışma Bakanlığı, lâstik ve kauçuk iş verenlerine tanınan ve işçi aleyhine büyük sakıncalar doğuran sezon tatili yapma yetkisinin kaldırılması hakkında her hangi bir tedbir düşünüyor mu? Türkiye'de bu gibi sezon tatili yapan ve tatil yapmadan süreli olarak çalışan kaç lâstik ve kauçuk fabrikası vardır?

T. C.

Çalışma Vekâleti

21.IV.1960

Çalışma Umum Müdürlüğü

Sayı : 1014-4/3637

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

18 . IV . 1960 gün ve 4467/19779-7/983 numaralı yazıları cevabıdır.

Lâstik ve Kauçuk fabrikalarının Sezon tatili hakkında Hatay Mebusu İhsan Ada tarafından verilen tahrirî sual tavrı hakkındaki cevap leffen takdim kılınmıştır.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Çalışma Vekili
H. Şaman

Hatay Mebusu İhsan Ada'nın 2 . III . 1960 tarihli yazılı sual tavrı hakkında :

Lâstik ve Kauçuk Sanayiinde kurulu iş yerlerinin bir kısmı, mamüllerinin nev'i ve çeşidi, bunların sürüm ve istihlâk zaman ve sahası ve piyasanın bu mamulleri talep şartları muvacehesinde senenin ancak muayyen bir kısmında çalışmakta ve memleketimizde bu iş kolundaki

çalışma örf ve teamülü bu şekilde teessüs etmiş bulunmaktadır.

Aynı iş kolunda daimî olarak çalışmakta bulunan bir kısım iş yerleri de mevcut ise de bunlar vüsat, mahiyet ve nihayet yukarıda mâruz faktörler bakımından bu şekil çalışma tarzını ihtiyar edebilenlerdir.

Binaenaleyh iş yerinin iktisadi bünyesi, kuruluş ve işleme tarzı ile sıkı sıkıya bağlı olan bu durumda mevzuata aykırı bir cihet görülmemektedir. Esasen mezkûr iş yerlerinin dahilî talimatnamelerinde ve iş akitlerinde de yer alan bir hükme göre akdî rabita da bu esaslar dairesinde teessüs etmiş bulunmaktadır.

Aynı mevzu daha önce Vekâletime de intikal etmiş ve incelenmiş olup bu konuda İstanbul İşçi Sendikalarına gönderilen 5 . VIII . 1959 gün ve 6696 sayılı yazımızda keyfiyet aynı esaslar dairesinde izah olunmuş ve iş yerinde mer'î iş şartları meyanında olan ve işçilerin itirazını intaceden mezkûr şartın toplulukla iş ihtilâfına mevzu teşkil edebileceği bildirilmişti. Halen İstanbul'da aynı mevzuda bir kısım iş ihtilâfları çıkmış olup işçilerin talepleri salâhiyetli Hakem Heyetlerinde müzakere ve tetkik edilmekte ve Vekâletimizce de mezkûr heyetlerden sâdır olacak karara intizar olunmaktadır.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Çalışma Vekili
Halûk Şaman

6. — *Ankara Mebusu Hıfzı Oğuz Bekata'nın, Ankara, İstanbul ve İzmir'de mevcut gecekonduculara dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/850)*

18 Ocak 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ankara, İstanbul ve İzmir'de mevcut gecekonducularla, bunlarda oturan vatandaş sayısı ve bu gecekonducuların sıhhi, medeni şartlarıyla, arsaslarının imar parsellasyonu yapılması ve sahiplerine tapularının verilmesi durumu ne haldedir?

Yukarıdaki sorunun İmar ve İskân Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını rica ederim.

Ankara Milletvekili
Hıfzı Oğuz Bekata

T. C.
İmar ve İskân Vekâleti 10. III. 1960
Tetkik Heyeti Rs.
Sayı : 8 - 2/104 - 3396

Özü : Tahrirî sual tavriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği
Yüksek Makamına

Umumi Kâtiplik :

27 . I . 1960 gün ve 7/850, 4238/18486 sayılı yazıları karşılığıdır :

Ankara Mebusu Hıfzı Oğuz Bekata tarafından verilen, İstanbul ve İzmir'deki gecekondulara dair tahrirî sual tavriri mahallerinden malûmat alınamaması yüzünden bugüne kadar cevap verilememiştir.

Takibedilmekte olup cevabın kısa bir zamanda verileceğini arz ederim.

İmar ve İskân V. Vekili
H. Erkmen

T. C.
İmar ve İskân Vekâleti 21. IV. 1960
Tetkik Heyeti Rs.
Sayı : 8 - 2/162 - 4602

Özü : Ankara Mebusu Hıfzı Oğuz Bekata'nın tahrirî sual tavriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği
Yüksek Makamına

Umumi Kâtiplik :

27 . I . 1960 gün ve 7/850, 4238/18486 sayılı yazıları cevabıdır :

Ankara Mebusu Hıfzı Oğuz Bekata'nın Ankara, İstanbul ve İzmir'de mevcut gecekondulara dair, tahrirî sual tavriri üzerine yapılan inceleme sonunda :

1959 yılı sonuna kadar İstanbul vilâyetinde mevcut gecekondular sayısı 78 600 olup, bunlarda ikamet eden nüfus 393 000 kişidir. Zeytinburnu - Kazlıçeşme mntakasının halihazır durumuna nazaran parselasyon haritası yapılarak peyderpey tapuları verilmektedir. Eyüp - Taşhtarlar mntakasındaki mevcut gecekondular, imar plânlarına nazaran iskân sahası dışında kalmaktadır. Bu bakımdan 6188 sayılı Kanunun 9 ncu maddesine nazaran İmar Talimatnamesine uymaksızın mevzii imar plânları tanzim suretiyle müstakillen tapularının verilmesi sağlanmaktadır.

Ankara vilâyetinde tahminen 40 000 gecekondular mevcut olup, 200 000 kişi ikamet etmektedir.

Bunların % 80 inin işçi, odacı gibi az gelirli kimselerden teşekkül etmekte olduğu tahmin edilmektedir. Bugüne kadar 15 semtin imar plânları tanzim edilmiş ve bu mntakalarda bulunan 9 113 gecekondunun tesbit ve ölçüleri yapılarak aidolduğu plânlarda gösterilmiş ve 2 113 gecekondunun tahsis muamelesinin ikmalini mütaakıp tapuları tevzi edilmiş, bu suretle evvelece tapuları verilen 823 gecekondular ile birlikte 2 936 gecekondunun tapusu verilmiş **bulunmaktadır**. Yol, yeşil saha, mektep gibi âmme hizmetlerine tahsis olunan sahalarda kalan 1 925 gecekondular sahibine arsa tahsisine tevessül olunmuştur. Şahıs arazileri üzerinde 1 567 aded gecekondulara ait tapuların tevzii için bu arazilerin istimlakine başlanmıştır. Üređil ve Golf Kulübü civarında 1 568 aded imar parseli teşekkül ettirilerek bu kadar müracaat sahibine kura ile tevzi edilmiştir. Keçiören - Aktepe semtinde tesis edilen 4 000 parsellik ucuz mesken sahasının tahsis muameleleri ikmal edilmekte ve aynı civarda 3 500 parsellik ayrı bir mahalle teşkiline çalışılmaktadır.

İzmir vilâyetinde mevcut gecekondular adedi 9 584 olup bunlarda ikamet eden nüfus 47 920 dir.

Bütün bu gecekondularda elektrik, kanalizasyon ve su ihtiyacı ele alınmıştır.

Arz olunur.

İmar ve İskân V. Vekili
H. Erkmen

7. — Van Mebusu Sait Erdinç'in, Erciş kazası içme suyu tesisinin ihale bedeline dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/953)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine
Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile rica ederim.

13. II. 1960
Van Milletvekili
Sait Erdinç

Erciş ilçesinin 1953 yılında İller Bankası tarafından ihale edilen içme suyu tesisinin ilk ihale bedeli kaç liradır? Mütaahhide şimdiye kadar kaç lira ödenmiştir? Tesis bittiği zaman belediyeye kaç mal olacaktır? Şehrin suya kavuşması için faaliyetiniz ne merkezdedir?

Gecikmeden ötürü sorumlular hakkındaki noktai nazarınız nedir?

T. C.

İmar ve İskân Vekâleti

21.IV.1960

Tetkik Heyeti Rs.

Sayı : 8-2/161-4601

Özü : Van Mebusu Sait Erdinç'in tahriri sual tavriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği
Yüksek Makamına

Umumi Kâtiplik :

23 . II . 1960 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/953, 4520/19236 sayılı yazıları cevabıdır :

Van Mebusu Sait Erdinç'in, Erciş kazası içme suyu tesisinin ihale bedeline dair, tahriri sual tavriri üzerine yapılan inceleme sonunda :

1. Boru ve lüzumlu malzemesi mütaahhit tarafından ithal edilmek üzere 202 518,33 lira keşif bedel üzerinden % 16.16 tenzilatla 168 778,78 liraya ihale edilmiştir.

2. 20 . XI . 1959 tarihli, 7 numaralı istihkakla şimdiye kadar 324 693,27 lira ödenmiş olup bu miktarın 29 641,29 lirası ihzarat bedelidir. Artığı metraj ve fiyat farkından mütevellittir.

3. Tesisin katî hesaplarına henüz başlanmamıştır. Takribî bedeli 550 000 T.L. olacaktır. Bunun 330 853,37 T.L. sı fondan karşılanmıştır. Binnetice bu tesisin vücuda getirilmesinden dolayı belediyesinin borçlandığı miktar 219 146,63 liradan ibarettir.

4. Muvakkat kabul yapılması için mütaahhidin müracaati üzerine bölgemize yapılan tetkikatta tesbit edilen eksik ve kusurlu işlerin âcilen ikmal edilerek tesisin kabule hazır vaziyete getirilmesi için mütaahhidine 30.I.1960 tarihinde gerekli talimat verilmiştir. Ancak mevsim icabı mahallinde çalışma imkânı olmadığından şantiye tatil edilmiştir. Havalarm müsaidolduğu anda işin ikmali cihetine gidilecektir. Mayıs sonunda tesisin işletmeye açılacağı tahmin edilmektedir.

5. Mukavele esaslarına göre, mütaahhit tarafından temin edilmesi icabeden boru motopomp, kurşun, armatür gibi malzemenin temininde gecikmeler olmuştur. Bunun üzerine İller Bankası boruları Karabük'ten tahsis ettirmiştir. Bu arada rayiçlerde husule gelen yükselme sebebi ile mütaahhit fiyat farkı ta-

lebetmiş ve bu talep bankaca kabul edilerek mütaahhidinden yeni şartlara göre işin ikmali için taahhütname alınmıştır.

Arz olunur.

İmar ve İskân V. Vekili
H. Erkmen

8. — Tokad Mebusu Faruk Ayanoglu'nun, Tokad ve kazalarının köy yollarına dair suatine Nafia Vekili Tevfik İleri'nin tahriri cevabı (7/701)

30 . XI . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Nafia Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerini saygılarımla rica ederim.

Tokad Mebusu
Dr. Faruk Ayanoglu

Soru :

22 Mayıs 1950 den soru tarihine kadar Tokad ve kazalarının köy yollarının yapımı için tahsis edilen para miktarı ne kadardır. Bu miktar hangi köy yollarına tahsis edilmiştir ve bu para ile kaç kilometre köy yolu yapılmıştır. Halen yolu yapılmayan köylerin isimleri ile, yol uzunlukları ne kadardır?

T. C.

Nafia Vekâleti

21 . IV . 1960

Hususi Kalem Müdürlüğü

Sayı : 427

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

7 . XII . 1959 gün ve 7 - 701/3910 - 17143 sayılı yazılarına karşılıktır :

Tokad Mebusu Faruk Ayanoglu'nun, Tokad vilâyeti köy yolları hakkındaki yazılı sual tavririnin cevabı ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Nafia Vekili
Tevfik İleri

Tokad Mebusu Faruk Ayanoglu'nun, Tokad vilâyeti köy yolları hakkındaki yazılı sual tavriri aşağıda cevaplandırılmıştır.

Vekâletimizce, vilâyetlere köy yolları için tahsisat ayrılmayıp, her il ve köy yolları yardım ödeneği namı altında ödenek gönderilmektedir.

Vilâyetler, tanzim ettikleri üç senelik programlarla ve mevcut tahsisatlarından imkân nispetinde ayırdıkları miktarlarla il ve köy yolları üzerinde çalışmaktadır.

Tokad vilâyetine 1950 - 1959 senelerinde gön-

derilen il ve köy yolları yardım ödenekleri, bu senelerde vilâyetçe üzerinde çalışılan köy yolları ile 1960 senesinde ele alınacak köy yolları ilişik iki cetvelde gösterilmiştir.

Tokad vilâyeti tarafından 1950 - 1959 yıllarında üzerinde çalışılan köy yolları

Yılı	Vilâyete verilen il ve köy yolları yardım ödenekleri	Çalışılan köy yolu	Harcama	Yapılan işler		Köprü		Düşünceler		
				Yol Km.	Aded	Açıklık M.				
1950	150.000	Artova - Çamlıbel	16,663,17	2 + 150	2	24.50				
		Tokad - Almus	12.972,95	3 + 000						
		Armutalan	200,00							
		Firedökse	200,00							
		Eftelit	200,00							
		Gezgi	200,00							
		Muhat	200,00							
		Varzıl	200,00							
		Tepekışla köprüsü	2.936,27					1	50.00	Tamirat
		Karayaka köprüsü	20.523,69					1	218.00	»
		Hayati	1.000,00							Nakdi yardım
		Delice köprüsü	1.279,00							Tamirat
		Turhal - Gülüt	400,00							Nakdi yardım
		Çilhane, Sazak köp.	71,25							Tamirat
		Niksar köprüsü	7.688,61							»
		Niksar, Musaağa köp.	1.216,79							
		Bedirhanlı köp.	4.411,73							
1951	135.000	Tokad - Almus	42.544,22	7 + 000	21	147.00				
		Artova - Çamlıbel	51.852,86	12 + 000				14	7.00	
		Erbaa - Karayaka	6.355,60					1	30.00	Ahşap köprü tamiri
		Dönökse - Erbaa	716,57							Tamirat
		Tepekışla köprüsü	514,00							»
		Pazar - Turhal	13.650,95						5	9.00
		Delice köprüsü	5.695,49							Tamirat
		Tokad - Artova	30.079,57	2 + 500				2	3.00	
1952	511.855 146.000	Artova - Çamlıbel	21.120,90	4 + 000	11	5.00				
		(Makina karşılığı)								
		Erbaa - Karayaka	607,00	0 + 278						
		Niksar - Reşadiye	5.831,65					1	9.00	
		Tokad - Almus	71.372,07	12 + 000				27	26.50	
		Gökdere - Erbaa	1.111,00					1	8.50	
		Turhal - Pazar	203.105,13	31 + 000				18	18.00	
		Zile - Çekerek	62.804,16	12 + 000						
		Karayaka köprüsü	1.153,50					1	218.00	Tamirat
		Reşadiye - Fatsa	18.020,68	8 + 000						
		Erbaa - Taşova	668,00							Ahşap köprü tamiri

Yılı	Vilâyete ve- rilen il ve köy yolları yardım ödenekleri	Çalışılan köy yolu	Harcama	Yapılan işler		Köprü		Düşünceler
				Yol Km.	Aded	Açıklık M.		
1953	600.000	Reşadiye - Fatsa	17.038,64	4 + 728				
		Karayaka köprüsü	195,00		1	218.00	Tamirat	
		Turhal - Pazar	9.316,12	30 + 000				
		Sulusaray - Artova	49.489,58	14 + 000	1	60.00		
		Boztepe - Maşat	10.924,61	5 + 900	4	20.00		
		Niksar - Lâdik	15.719,25	4 + 000				
		Pazar - Tokad	47.551,84	15 + 000				
		Tokad - Niksar	19.666,24				30 - 50 Km. ler arası istinat duvarı	
		Bağlar köprüsü	329,00				Tamirat	
		Erbaa - Karayaka	20.276,38	9 + 000	12	5.00		
1954	518.544	Turhal - Gülüt	4.442,50	8 + 000				
		Niksar - Tenevri	1.117,39		1	9.00		
		Tokad - Almus	5.240,94	14 + 000				
		Zile - Amasya	2.686,77				Köprü tamiri	
		Turhal - Gülüt	41.153,22	8 + 000				
		Gökdere - Erbaa	20.060,03	10 + 000	1	5.00		
		Niksar - Tenevri	2.827,36				Köprü tamiri	
		Reşadiye - Almus	51.804,36	14 + 000	1	4.00		
		Erbaa - Karayaka	17.824,56	9 + 000	1	218.00	Köprü tamiri	
		Artova - Hoday	6.320,67		1	3.00		
1955	550.000	Niksar - Eskidir	12.761,31	3 + 500				
		Bahçebaşı - Pazar	21.784,14	8 + 000				
		Zile - Maşat	8.240,80	5 + 900	4	2.00		
		Gökdere - Avlunlar	3.606,93				Köprü tamiri	
		Artova - Musaköy	10.196,00		1	16.00		
		Erbaa - Eksel	200,00	9 + 000				
		Erbaa - Gömeleönü	610,24				Köprü tamiri	
		Tokad - Pazar - Zile	34.154,27	13 + 400				
		Artova - Musaköy	13.107,75		2	15.00		
		Reşadiye - Cilhane	23.369,64	9 + 500				
1956	412.823	Turhal köprüsü	360,00		1	70.00	Tamirat	
		Sulusaray - Musaköy - Çamlıbel	28.577,95	5 + 000				
		Reşadiye - Fatsa	4.954,20	4 + 728				
		Niksar - Tenevri	26.088,84	5 + 000				
		Artova - Ulusulu	437,70				Köprü tamiri	
		Pazar	2.003,16				2.139.76 M ² âdi kaldı- rım.	
		Erbaa - Tanoba	26.186,97	9 + 400	8	56.00		
		Zile - Çekerek	796,00				Köprü tamiri	
		Niksar - Tenevri	21.510,63	10 + 000	8	3.00		
		Tokad - Pazar - Zile	3.899,45	13 + 000				
Almus - Reşadiye	30.828,13	10 + 600	16	8.00				

Yılı	Vilâyete verilen il ve köy yolları yardım ödenekleri	Çalışılan köy yolu	Harcama	Yapılan işler		Köprü		Düşünceler	
				Yol Km.	Aded	Açıklık M.			
1957	490.847	Musaköy - Çamlıbel	6.493,29	5 + 000	9	6.00			
		Turhal - Karaevli	3.935,76	3 + 000	14	7.00			
		Kozlu - Eksel	4.948,13	1 + 604					
		Çilhane - Döllük	1.017,54		1	4.00	Köprü işçiliği		
		Zile - Reşadiye - Maşat	6.885,63	6 + 800					
		Reşadiye - Uluday	10.059,93	2 + 000					
		Erbaa - İverönü	10.059,93	4 + 000					
		Reşadiye - Tınyaba	1.679,32		1	9.00	Köprü işçiliği		
		Tokad - G. Paşa - Derbent	3.938,96	3 + 960					
		Artova - Çırdak	957,57		1	20.00	Köprü tamiri		
		Erbaa - İverönü	2.450,70	2 + 000					
		Niksar - Tenevri	28.506,78	7 + 231	2	6.00			
		Turhal - Gülüt	4.763,40	11 + 000					
		Reşadiye - Uluday	4.034,14	4 + 000					
		Çamlıbel - Bütet	56.073,04	13 + 200	5	32.50			
		Almus - Reşadiye	2.377,09	10 + 600	16	8.00			
		Erbaa - Tepekışla	2.341,20		1	115.00	Köprü tamiri		
		Gökdere - Erbaa	3.076,38				Yol bakımı		
		1958	307.726	Reşadiye - Kuzbağı	585,38		1	14.00	Köprü işçiliği
Sulusaray - Yozgad	2.351,98			6 + 000					
Erbaa - Karayaka	2.569,25				1	218.00	Köprü tamiri		
Almus - Kadıköprü	1.712,14				1	36.00	» »		
Zile - Silis	1.193,30						Büz fershi işçiliği		
Erbaa - Tanoba	449,49						Yol bakımı		
Çamlıbel - Bütet	11.028,28			1 + 600					
Çerkeztomara - Çilhane	51.629,44			13 + 000	9	48.00			
Almus - Reşadiye	172,01								
Zile - Yenimüslüman	1.183,98				2	14.00			
Sulusaray - Yozgad	13.639,27			6 + 000					
Artova - Çırdak	1.214,90				1	20.00	Ahşap köprü tamamlandı.		
Reşadiye - Kuzbağı	228,68				1	14.00	Köprü işçiliği		
Erbaa - Karayaka	267,60				1	218.00	Köprü tâtiri		
Erbaa - Tanoba	5.927,52						Bakım işçi ücreti		
Çamlıbel - Bütet	5.240,30			13 + 200					
1959	410.196			Artova - Çermikönü	12.135,09		1	11.50	
				Çerkeztomara - Çilhane	3.123,96	13 + 000			
				Erbaa - Eksel	4.126,21				Bakım işçi ücreti
		Niksar - Tenevri	2.381,40				Bakım işçi ücreti		
		Reşadiye - Kuzbağı	3.051,55		1	11.50			
		Dönekse - Fatlı	2.916,00				Bakım işçi ücreti		
		Artova - Çırdak	4.554,90		1	20.00			

Yılı	Vilâyete ve- rilen il ve köy yolları yardım ödenekleri	Çalışılan köy yolu	Harcama	Yapılan işler		Düşünceler
				Yol Km.	Köprü Açıklık Aded M.	
		Zile - Yenimüsliman	449,50			Köprü işçiliği
		Sulusaray - Yozgad	24.824,64		4 19.10	
		Artova - Kunduz	2.238,32		1 15.00	Tamirat
		Turhal - Pazar	9.488,99		1 7.50	
		Zile - Boztepe	2.327,76			Bakım işçi ücreti
		Artova - Kuşçuköy	8.419,31		1 11.50	
		Artova - Ağmusa	1.480,40			Bakım işçi ücreti
		Erbaa - Hayati	1.242,40			Bakım işçi ücreti
		Zile - Yenimüsliman	3.122,86		2 10.00	Ahşap köprü işçiliği
		Erbaa - Karayaka	9.483,00			Tamirat
		Artova - Taşpınar	4.012,49		1 4.00	
		Çamlıbel - Bütet	2.401,32	1 + 600		

Tokad vilâyeti 1960 yılı köy yolları çalışma programı

Köy yolunun adı	Km.
Tokad - Odaba - Fenk	15 + 000
Tokad - Kocacık - İlbisti	10 + 000
Turhal - Kelit	10 + 000
Almus - Muhat	6 + 000
Niksar - Tenevri - Geyran	10 + 000
Reşadiye - Kızılcaviran	20 + 000
Reşadiye - Kızılcaviran İlt. - Feselek	10 + 000
Çilhane - Çat - Fieek	10 + 000

9. — *Kars Mebusu Kemal Güven'in, Iğdır, Kağızman ve Tuzluca kazalarına bağlı köylerin yollarına dair sualine Nafia Vekili Tefik İleri'nin tahriri cevabı (7/905)*

T. B. M. Meclisi Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Nafia Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerini saygılarımla rica ederim.

4 . II . 1960

Kars Mebusu
Kemal Güven

Iğdır - Kağızman - Tuzluca kazalarının şimdiye kadar kaç lira sarfiyle hangi köylerinin yolları yapılmıştır. Bu kazaların köy yollarının ya-

pılması için bir hazırlık mevcut mudur? Mevcut ise 1960 yılında hangi köy yolları yapılacaktır?

T. C.

Nafia Vekâleti 21 . IV . 1960
Hususi Kalem Müdürlüğü
Sayı : 428

T. B. M. Meclisi Reisliğine

15 . II . 1960 gün ve 7 - 905/4410 - 18970 sayılı yazılarına karşılıktır :

Kars Mebusu Kemal Güven'in, Iğdır, Kağızman ve Tuzluca kazaları köy yolları hakkındaki, yazılı sual tahririnin cevabı ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Nafia Vekili
T. İleri

Kars Mebusu Kemal Güven'in, Iğdır, Kağızman ve Tuzluca kazaları köy yolları hakkındaki yazılı sual tahriri aşağıda cevaplandırılmıştır.

Vekâletimizce, vilâyetlere il ve köy yolları için ayrı ayrı tahsis yapılmayıp, vilâyetlerin hazırladıkları 3 senelik programlara göre il ve köy yolları yardım ödeneği namı altında para ayrılmaktadır.

1950 - 1959 yılları arasında Kars vilâyetine ceman 4 404 450 lira ile ve köy yolları yardım ödeneği tahsis edilmiş, 439 Km. yolun tesviyesi, 19

Km. yolun stabilizesi yapılmış ve 153 Km. yol onarılmıştır. Ayrıca 263 aded nalz köprü yapılmış ve 55'aded köprü onarılmıştır.

1960 yılında Kağızman, Tuzluca ve Iğdır kazalarında, Kars vilâyetince üzerinde çalışılacak köy yolları aşağıda gösterilmiştir.

Kazası	Yolun adı	Km.
Kağızman	İltisak - Kızılöküz - Ekrek	35+000
Tuzluca	Tuzluca - Kirempe	25+000
Iğdır	Iğdır - Zoryaylası	29+000
Iğdır	Iğdır - Necefali	15+000

7. — ARIZALAR VE TELGRAFLAR

Yıllık ücretli izin Kanununun kabulü münasebetiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine teşekkür telgrafları

1. — *Malatya İşçi Sendikası İdare Heyeti.*

